

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002158

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-06-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ХНУ імені В. Н. Каразіна № 0302-Зк/1017 від 16.06.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пантелеймонова Тетяна Геннадіївна
2. Tetiana Panteleimonova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-8090-9171

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 29-05-2025

Спеціальність за освітою: Магістр хімії

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8494

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.15, 14.15.27, 14.35

Тема дисертації:

1. Формування базових професійних компетентностей майбутніх магістрів хімії
2. Formation of basic professional competencies of future Masters of Chemistry

Реферат:

1. У дисертації вперше подано цілісний аналіз проблеми формування базових професійних компетентностей майбутніх магістрів хімії. Актуальність дослідження окресленої проблеми посилюється необхідністю вирішення таких суперечностей: актуальною потребою формування базових професійних компетентностей у майбутніх фахівців-хіміків та відсутністю системного дослідження цієї проблеми; між запитом потенційних працевластувачів у сформованості у випускників магістратури з хімії базових професійних компетентностей та недостатньо високим реальним рівнем їх сформованості; між важливістю цілеспрямованого формування в майбутніх магістрів хімії базових професійних компетентностей і нерозробленістю зазначеного питання на теоретичному та практичному рівнях. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що уперше теоретично обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено систему формування базових професійних компетентностей майбутніх магістрів хімії у вищій школі, що включає три блоки: концептуально-цільовий, змістовно-організаційний, діагностично-результативний; уточнено сутність базової професійної компетентності; визначено структурні елементи

(мотиваційно-ціннісний, когнітивний, процесуально-діяльнісний, професійно-особистісний) базових професійних компетентностей; виокремлено сукупність базових професійних компетентностей майбутніх магістрів-хіміків. З'ясовано, що формування базових професійних компетентностей майбутніх фахівців залежить від багатьох чинників: необхідності створення моделі компетентного майбутнього фахівця; чіткого визначення мети та завдань навчальних дисциплін; окреслення компетенцій, програмних результатів, які будуть набуватися здобувачем у процесі вивчення дисциплін; використання доцільних та ефективних методів навчання; залучення майбутніх спеціалістів до науково-дослідницької діяльності; надання освітньому процесу практико орієнтованого характеру. Встановлено, що пріоритетним завданням у процесі підготовки майбутнього хіміка є формування в нього системи базових професійних компетентностей, яка визначає його спроможність успішно здійснювати професійну діяльність, демонструвати високий фаховий рівень. Базова професійна компетентність майбутнього хіміка розглядається як інтегральне новоутворення фахівця-хіміка. Виокремлено сукупність базових професійних компетентностей майбутніх магістрів-хіміків: здатність використовувати закони, теорії та концепції хімії у поєднанні із відповідними математичними інструментами для опису природних явищ; здатність будувати адекватні моделі хімічних явищ, досліджувати їх для отримання нових висновків та поглиблення розуміння природи; здатність організовувати, планувати та реалізовувати хімічний експеримент; здатність інтерпретувати, об'єктивно оцінювати і презентувати результати свого дослідження; здатність застосовувати методи комп'ютерного моделювання для вирішення наукових, хіміко-технологічних проблем та проблем хімічного матеріалознавства; здатність здобувати нові знання в галузі хімії та інтегрувати їх із уже наявними; здатність дотримуватися етичних стандартів досліджень і професійної діяльності в галузі хімії. Уточнено, що критеріями й показниками сформованості базових професійних компетентностей в магістрантів-хіміків є такі: мотиваційно-аксіологічний; знаннево-функціональний; особистісно-рефлексивний. На підставі цього виділено три рівні сформованості базових професійних компетентностей: високий, середній та низький. Теоретично обґрунтовано, розроблено та представлено авторську систему формування базових професійних компетентностей майбутніх магістрів-хіміків, що містить такі взаємопов'язані блоки: концептуально-цільовий включає мету та завдання; змістовно-організаційний містить структурні компоненти базових професійних компетентностей; діагностично-результативний об'єднує в собі визначені критерії, показники та рівні сформованості професійної базової компетентності майбутніх хіміків, діагностичний інструментарій, а також очікуваний результат реалізації розробленої системи. Експериментальна перевірка системи формування базових професійних компетентностей майбутніх магістрів хімії у вищій школі довела її ефективність. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в можливості імплементації науково обґрунтованої й експериментально перевіреної системи формування базових професійних компетентностей майбутніх магістрів хімії в освітній процес інших закладів вищої освіти.

2. The dissertation presents for the first time a holistic analysis of the problem of forming basic professional competencies of future masters of chemistry. The relevance of the study of the outlined problem is enhanced by the need to resolve the following contradictions: the urgent need to form basic professional competencies in future chemists and the lack of systematic research of this problem; between the requests of potential employers for the formation of basic professional competencies in graduates of the master's degree in chemistry and the insufficiently high real level of their formation; between the importance of purposeful formation of basic professional competencies in future masters of chemistry and the lack of development of the specified issue at the theoretical and practical levels. The scientific novelty of the obtained results lies in the fact that for the first time a system of forming basic professional competencies of future masters of chemistry in higher education has been theoretically substantiated, developed and experimentally tested, which includes three blocks: conceptual-targeted, content-organizational, diagnostic-resultative; the essence of basic professional competence is clarified; the structural elements (motivational-value, cognitive, process-activity, professional-personal) of basic professional competences are determined; the set of basic professional competences of future masters of chemistry is identified. It was found that the formation of basic professional competences of future specialists depends on many factors: the need to create a model of a competent future specialist; a clear definition of the

goals and objectives of academic disciplines; delineation of competencies, program results that will be acquired by the applicant in the process of studying disciplines; the use of appropriate and effective teaching methods; involvement of future specialists in scientific and research activities; giving the educational process a practice-oriented character. It was established that the priority task in the process of training a future chemist is the formation of a system of basic professional competences in him, which determines his ability to successfully carry out professional activities and demonstrate a high professional level. The basic professional competence of a future chemist is considered as an integral new formation of a specialist chemist. The set of basic professional competencies of future master chemists is highlighted: the ability to use the laws, theories and concepts of chemistry in combination with appropriate mathematical tools to describe natural phenomena; the ability to build adequate models of chemical phenomena, investigate them to obtain new conclusions and deepen understanding of nature; the ability to organize, plan and implement a chemical experiment; the ability to interpret, objectively evaluate and present the results of one's research; the ability to apply computer modeling methods to solve scientific, chemical-technological problems and problems of chemical materials science; the ability to acquire new knowledge in the field of chemistry and integrate it with existing ones; the ability to adhere to ethical standards of research and professional activity in the field of chemistry. It is specified that the criteria and indicators of the formation of basic professional competencies in master chemists are as follows: motivational and axiological; knowledge-functional; personal-reflective. Based on this, three levels of formation of basic professional competencies are distinguished: high, medium and low. The author's system for the formation of basic professional competencies of future masters of chemistry is theoretically substantiated, developed and presented, which contains the following interrelated blocks: conceptual-targeted includes the goal and objectives; content-organizational contains the structural components of basic professional competencies; diagnostic-resultative combines certain criteria, indicators and levels of formation of professional basic competence of future chemists, diagnostic tools, as well as the expected result of the implementation of the developed system. Experimental testing of the system for the formation of basic professional competencies of future masters of chemistry in higher education has proven its effectiveness. The practical significance of the obtained research results lies in the possibility of implementing a scientifically substantiated and experimentally proven system for forming basic professional competencies of future masters of chemistry in the educational process of other higher education institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Пантелеймонова Т.Г. Перспективи розвитку хімічної освіти в умовах сучасних викликів // Перспективи та інновації науки. – 2024. – No 3 (37). – С. 492-500. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3\(37\)-492-500](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3(37)-492-500)
- Пантелеймонова Т.Г. Проблеми підготовки майбутніх магістрів-хіміків // Інноваційна педагогіка. – 2023. – Вип. 65, Том 1. – С. 18-21. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/65.1.3>
- Пантелеймонова Т.Г. Проблема формування професійних компетентностей магістрів хімії у вищих закладах освіти // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. – 2023. – Вип. 24 (2). – С.111-119. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.2\(24\).2023.111-119](https://doi.org/10.35387/od.2(24).2023.111-119)

- Пантелеймонова Т.Г. Формування базових професійних компетентностей здобувачів вищої освіти як педагогічна проблема // Новий колегіум. – 2023. – Вип. 4 (112). – С. 83–88. DOI: 10.30837/nc.2023.4.83
- Пантелеймонова Т.Г. Реалізація системи формування базових професійних компетентностей майбутніх магістрів-хіміків // Педагогічна Академія: наукові записки. – 2025. – Вип 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14857638>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0125U001676

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куліш Сергій Миколайович
2. Sergei Kulish

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6222-7222

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Малихін Олександр Володимирович
2. Oleksandr Malykhin

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6042-6298

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141221

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, буд. 10, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Собченко Тетяна Миколаївна

2. Tetiana Sobchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9213-5556

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жовтоніжко Ірина Миколаївна

2. Irina Zhovtonizhko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0693-4122

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луначек Вадим Едуардович

2. Vadym Luniachek

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4412-7068

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ткачова Наталія Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ткачова Наталія Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шевченко Андрій Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна